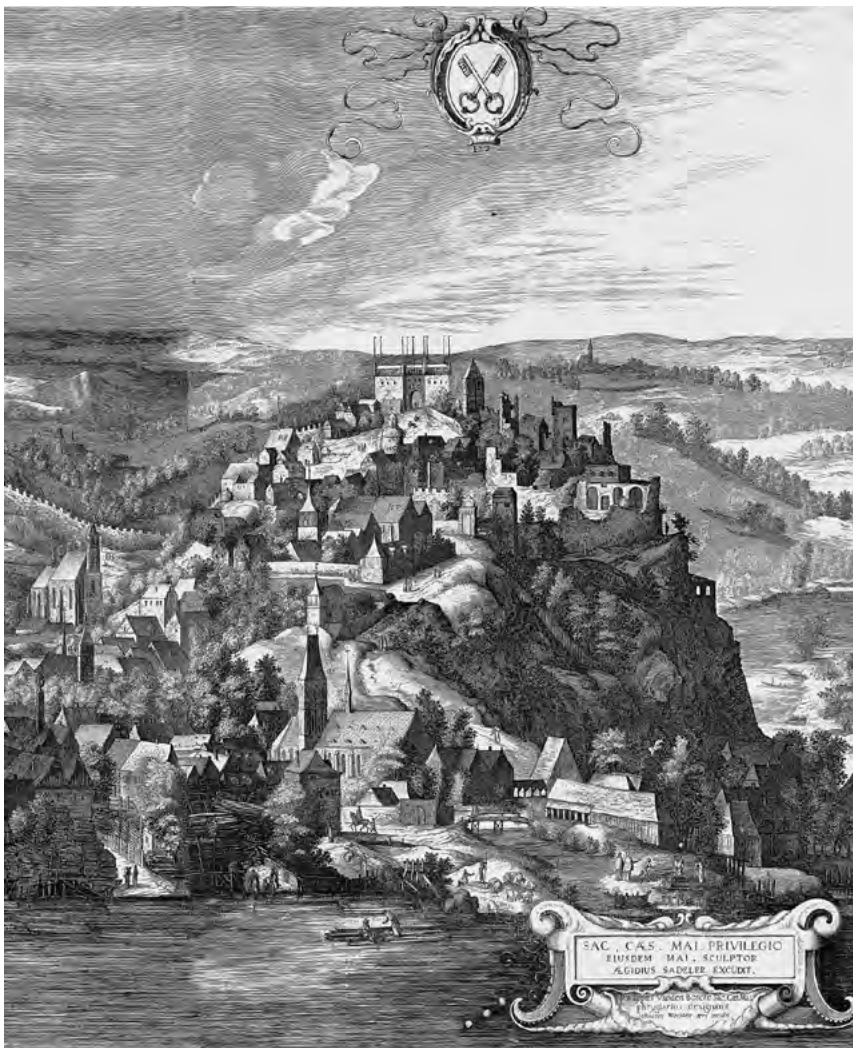

8. Vyšehrad na počátku 17. století.

Za změněné situace, kdy se ukázalo, že vyšehradská posádka nepřijde Zikmundovi na pomoc, musel být původní plán narychlo přepracován. Bylo rozhodnuto, že se útok uskuteční ze dvou směrů. Za tímto účelem došlo k rozdělení vojska. Uherské oddíly, kontingenty z říše, Slezska a Lužice a námezdní žoldnéři postupovali čelně od jihu podél benešovské cesty. Čeští a moravští páni (včetně Haška z Valdštejna) dostali obtížnější úkol. Měli sestoupit do úvozu, který se táhne od Podolí směrem k Pankráci, a odtud po strmém svahu napadnout husitské ležení od jihozápadu, případně ho celé obejít a zaútočit zezadu. Protože mokřinatý a neschůdný terén nedovoloval jezdecký útok, byli páni nuceni sesednout z koní a nahoru pokračovat pěšky. Jejich akce, která měla nahradit původně plánovaný útok vyšehradské posádky, tak ztratila moment překvapení. Husité shora sledující pohyb nepřátel měli dostatek času přeskupit své síly.

Boj netrval příliš dlouho. Čelně útočící skupině Zikmundova vojska se podařilo přes příkopy proniknout na náspy husitského opevnění a na několika místech prorazit husitskou obranu. Část Pražanů začala dokonce ustupovat. Hynek Krušina z Lichtenburka však nasadil svou zálohu (orebské cepníky), která napadla útočníky v prostoru benešovské cesty. Ti se pod jejich tlakem dali na útěk. Nejdříve měli prchnout najatí žoldnéři a po nich říšské a uherské jednotky. Zhroucením hlavního úderu byla bitva rozhodnuta. Útěkem jádra Zikmundových sil se dostaly do kritické situace oddíly českých a moravských šlechticů. Soustředěnému tlaku téměř všech husitů nemohly čelit, a proto začaly ustupovat stejnou náročnou cestou, po které přišly. Ústup v neschůdném terénu byl pro těžkooděnce velmi problematický. Původní boj se teď proměnil v masakr ustupujících. Pohyblivější táborští a orebsí bojovníci neurozeného původu pronásledovali prchající protivníky velmi zuřivě. Odmítali brát zajatce a pobíjeli i ty, kteří se jim vzdávali. Dopadené šlechtice zabíjeli svými cepy. Sugestivně líčí tyto události Vavřinec z Březové: „...některé v močidlech, některé v rybnících a mnohé po vinnicích a po polích sem i tam utíkající ukrutně až k smrti bili, sedláci cepami, žádného nejmajíce.“⁹⁹ Problém celého masakru byl v tom, že kdyby ustupující šlechtice byli pronásledováni husitské straně, tak by je ušetřili a za výkupné prodali na svobodu. Neurození venkovští husité ovšem takové ohledy neměli.

kronika, 1979, s. 165. Velmi podobně také ve Starých letopisech českých z rukopisu křížovnického (*Staré letopisy české*, 1959, s. 65).

⁹⁹ FRB V., s. 440 (...quosdam in paludibus, quosdam in pisciunculis et plures per vineas et per campos hinc inde fugientes crudelissime ad interitum prosternunt, rustici tritulis, neminem captivantes); z BŘEZOVÉ, V.: *Husitská kronika*, 1979, s. 166.